

Belgen blijven verslaafd aan pijnstillers

Het aantal Belgen dat verslavende morfineachtige pijnstillers als tramadol en oxycodon slikt, blijft stijgen. Dat leren nieuwe cijfers van het Riziv. 'Zelfs de lichtste variant is niet onschuldig.'

Van FEMKE VAN GARDEREN

De kans is reëel dat u een pakje erg zware pijnstillers in uw medicijnkast heeft liggen. Uit cijfers van het Riziv, de rijksdienst voor ziekte- en invaliditeitsverzekering, blijkt dat vorig jaar 1,12 miljoen Belgen minstens een keer zogenaamde opioïden kochten, dat is één op de tien. Het aantal gebruikers stijgt al jaren. Een decennium geleden, in 2008, telde het Riziv er nog 716.508.

Tramadol is de pijnstiller die het meest geslikt wordt. Meer dan een miljoen Belgen gingen hiervoor naar de apotheek. Daarna volgt oxycodon met ruim 80.000 patiënten. Het zijn volgens Erik Rossignol van de Dienst voor Geneeskundige Evaluatie en Controle (DGEC) van het Riziv deze twee opioïden die jaar na jaar meer worden gebruikt.

Rossignol is bezorgd over de cijfers. "Hoewel opioïden vaak nuttig zijn bij pijnbehandeling, hebben ze risicovolle bijwerkingen. Mensen kunnen eraan verslaafd geraken." Ook treedt na verloop van tijd gewenning op, waardoor gebruikers nog meer pillen nodig hebben. "Daardoor hebben ze niet meer het gewenste effect en maken ze sommige mensen net overgevoelig aan pijn."

Cathy Matheï, professor huisartsgeneeskunde aan de KU Leuven, deelt die bezorgdheid. Vooral het toegenomen gebruik van tramadol, die geldt als de zwakste onder de morfineachtige pijnstillers, vindt ze problematisch. "Veel mensen denken dat dat een onschuldig middel is, maar dat is niet zo. Vergelijk het met bier. Dat is minder sterk dan whisky, maar je kan er ook verslaafd aan raken."

Hoeveel mensen verslaafd zijn, is onduidelijk. "Omdat ze niet snel hulp zoeken. Vaak raakt dit probleem niet buiten de huisartsenpraktijk", aldus Matheï. In de Free Clinic waar ze ook werkt, ziet ze het aantal opioïdenverslaafden wel jaren druppelsgewijs toenemen.

Medisch shoppen

Beiden benadrukken dat de Belgische situatie niet te vergelijken is met die in de Verenigde Staten, waar dagelijks zo'n 130 mensen aan een overdosis opioïdepijnstillers sterven. "Maar sommige situaties vragen wel om maatregelen", aldus Rossignol, die onder meer wijst naar "medische shoppers". Dat patiënten die bij verschillende artsen of apothekers aankloppen omdat ze verslaafd zijn of willen dealen. "Artsen en apothekers hebben vandaag niet de mogelijkheid om dit te controleren."

Zowel Rossignol als Matheï benadrukt dat het toenemend gebruik niet alleen maar problematisch hoeft te zijn. Als ze op de juiste manier voorgeschreven en gebruikt worden, kunnen deze pijnstillers wel degelijk het leed van mensen verlichten. "Het probleem is dat artsen niet goed weten hoe ze verantwoordelijk moeten voorschrijven. Ze kunnen de risico's niet goed inschatten en denken ook niet aan een stopplan", zegt Matheï. Ze pleit voor betere opleiding en ondersteuning. "Er moet op zijn minst een richtlijn komen."

Dat is ook wat senator Lionel Bajart (Open Vld) vraagt. Hij stelde recent een vraag aan minister van Volksgezondheid Maggie De Block (Open Vld) over het opioïdegebruik. "Het is ook belangrijk dat patiënten goed geïnformeerd worden over de risico's bij dit soort medicijnen. Op die manier sensibiliseren we dan niet enkel artsen en apothekers, maar ook de gebruiker."

Volgens De Block zijn er al verschillende acties ondernomen om het opioïdegebruik te evalueren.
